

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра акушерства та хірургії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Дека́н факультету
Людмила НАГОРНА
“20 серпня 2025 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ (КЛІНІЧНОЇ) ПРАКТИКИ
«ВЕТЕРИНАРНЕ АКУШЕРСТВО, ГІНЕКОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЯ
ВІДТВОРЕННЯ ТВАРИН»

Спеціальність: 211- «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

СУМИ – 2025

Розробники: д.вет.н, професор Оксана ШКРОМАДА
д.вет.н, професор Олександр ЧЕКАН
к.вет.н., доцент Наталія ГРЕБЕНИК
к.вет.н., доцент Олександр СТОЦЬКИЙ
к.вет.н., доцент Юрій МУСІЄНКО

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри акушерства та хірургії	Протокол від <u>07.01.2025</u> № <u>6</u>
	Завідувач кафедри <u>Оксана ШКРОМАДА</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Роман Габров

Рецензія на робочу програму (додається) надана

Олександр Мусієнко
Олександр Калашник

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ФВМ Сумського НАУ протокол № 7 від 20.01.2025

Сумський національний аграрний університет, 2025

Вступ

Навчальна дисципліна «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин», будучи клінічною, займає чільне місце в системі підготовки і формування фахівця ветеринарної медицини ОС «Магістр» за спеціальністю 211 – «Ветеринарна медицина» і поряд з іншими клінічними дисциплінами остаточно формує його майбутній фаховий профіль.

Дисципліна «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» формує ветеринарного фахівця впродовж теоретичного і практичного навчання з питань фізіології і патології процесів, які відбуваються в організмі і репродуктивних органах під час: осіменіння, запліднення, вагітності, родів і післяродовому періоді; хвороб статевих органів та молочної залози, а також з профілактики неплідності та хвороб новонароджених; з біотехнології відтворення тварин – штучного осіменіння, трансплантації ембріонів (зигот); застосування біологічно активних речовин, які регулюють і відновлюють функцію репродуктивних органів, з урахуванням технологічних та екологічних аспектів, у процесі відтворення тварин.

Складовою частиною навчального плану підготовки лікаря ветеринарної медицини ОС «Магістр» за вказаною спеціальністю є навчальна практика з «Ветеринарного акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин». Вона проводиться на 3 ст та 4 курсі в обсязі 30 годин (5 робочих днів) на академічну групу.

Традиційно на кафедрі акушерства та хірургії навчальну практику студентів узгоджують з виробничою діяльністю служби ветеринарної медицини і обов'язково проводять на базі навчально-дослідних господарств Сумського національного аграрного університету. При цьому, режим роботи групи студентів визначає викладач – керівник практики, пов'язуючи його з розпорядком дня і графіком виробничих процесів тваринницької ферми, який має місце у господарстві.

Програму навчальної практики і умови її проведення погоджують з головним лікарем ветеринарної медицини господарства перед початком навчальної практики, та затверджують завідувач кафедри і декан факультету.

Програма навчальної практики орієнтована на формування необхідних професійних знань, умінь та навичок, які забезпечують досягнення рівня професійної компетенції, достатньої для реалізації майбутньої виробничої діяльності.

Мета практики:

Основна мета навчальної практики полягає у формуванні компетенцій, з отримання професійних умінь і навичок, отриманих у процесі теоретичного навчання з дисципліни, набуття практичних навичок в умовах виробництва з питань організації і проведення заходів з діагностики, лікування і профілактики акушерської та гінекологічної патології, хвороб молочної залози і новонароджених тварин, діагностики вагітності і неплідності, організації та проведення акушерської та гінекологічної диспансеризації, досконале оволодіння організаційними і виробничими складовими технологічних процесів у біотехнології відтворення, а також застосування їх у майбутній професійній діяльності.

Завдання практики:

Реалізація окресленої мети включає обов'язкове виконання кожним студентом або підгрупою студентів тем і завдань, запланованих до виконання у програмі практики.

Основними завданнями навчальної практики з дисципліни «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» є:

- навчитись методам визначення стадій статевого циклу, оптимального часу осіменіння (парування), штучного осіменіння самок, визначення показників якості отриманого еякуляту плідників, роботи з документацією на племпідприємствах і пунктах штучного осіменіння;

- оволодіти методами контролю та аналізу відтворення продуктивних тварин та визначення економічного збитку від неплідності;

- освоїти навички діагностики патологій молочної залози і методи проведення комплексних лікувально-профілактичних заходів проти маститу та брати участь в них;

- набути практичних навичок із застосування сучасних методів діагностики, лікування і профілактики основних видів акушерської, гінекологічної та андрологічної патології у тварин.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарії, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у напрямку ветеринарного акушерства, гінекології, андрології та біотехнології відтворення тварин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

ФК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

ФК 5. Здійснювати необхідні діагностичні акушерсько-гінекологічні заходи.

ФК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

ФК 9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

ФК 20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
8. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
9. Знати правила та вимоги щодо біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
10. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
11. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Бази практики

Базами практики СНАУ для проведення навчальної практики студентів є Ветеринарний кабінет КДК «Vet camp» ФВМ, навчально-дослідні господарства: ТОВ «Молоко Вітчизни», ТОВ «Єскатиринославський», ТОВ НВП «Глобинський свинокомплекс», «Глобинський м'ясокомбінат», Приватні клініки ветеринарної медицини м. Суми ЦВМ «Хелс», «Ветсервіс», Зооветеринарний центр «10 Друзів»

Організація проведення практики

Навчальна практика з дисципліни «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» узгоджується з навчальним планом вищого навчального закладу і проводиться у відповідності з Положенням про навчальну практику студентів закладів вищої освіти України, в яких передбачена підготовка лікаря ветеринарної медицини.

Організація і проведення навчальної практики з «Ветеринарного акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин» здійснюється згідно наказу ректора університету.

Навчальна практика проводиться на базі практики Сумського національного аграрного університету .

Організацію і керівництво навчальною практикою здійснює викладач кафедри акушерства та хірургії за безпосередньої участі лікарів ветеринарної медицини, які є базами практики. Відповідальні спеціалісти забезпечують студентів потрібною для цього інформацією і документацією (журналом парувань, журналом відтворення стада ВРХ, даними про стан відтворення інших видів тварин, які утримуються в господарстві тощо) та, за потреби і можливості, матеріалами для проведення лікувально-профілактичних заходів.

До навчальної практики допускають студентів, які повністю виконали програму теоретичної підготовки: прослухали курс лекцій та лабораторних занять в повному обсязі, у відповідності до навчальної програми з дисципліни.

Перед початком навчальної практики викладач інформує студентів підопічної групи щодо особливостей і специфіки практичної діяльності під час перебування на практиці, дає характеристику бази проходження практики, населеного пункту і місцевості, умов і правил проживання в гуртожитку, проводить загальний інструктаж з техніки безпеки. Після прибуття на місце проведення практики, відповідальний за охорону праці інженер, проводить інструктаж студентам, які в спеціальному журналі відмічають свою присутність і розписуються за його одержання. На фермі студентам проводять окремий інструктаж з техніки безпеки та правил перебування на території ферми, в тваринницьких приміщеннях,

щодо поводження з тваринами, проведення діагностичних і лікувально-профілактичних заходів.

Академічну групу студентів поділяють на підгрупи чисельністю 5-7 чоловік, призначають старших кожної підгрупи. Студенти кожної підгрупи під керівництвом викладача впродовж робочого дня виконують окреме завдання, що є частиною навчального плану практики (одержання сперми від бугаїв, визначення показників якості, осіменіння корів, проведення контролю та аналізу стану відтворення та захворюваності тварин на мастит і здійснення лікувально-профілактичних заходів для конкретної групи тварин, тощо).

Перед початком опрацювання кожного завдання викладач обов'язково перевіряє рівень і відповідність володіння теоретичним матеріалом студентів підгрупи для виконання практичної складової опрацьовуваної теми. У разі неготовності, студента(ів) не допускають до виконання завдання, поки той не оволодіє теоретичними знаннями для виконання відповідного завдання навчальної практики на належному рівні. Під час навчальної практики викладач консультує студентів, щоденно в кінці робочого дня здійснює контроль виконання завдань практики.

За кожною підгрупою для виконання програми навчальної практики закріплюється певне робоче місце. Студенти підгрупи отримують у лаборанта кафедри за списком матеріали, прилади, інструменти, які по завершенні терміну практики повертають на кафедру, у повній відповідності до переліку.

Починаючи з першого дня практики, кожен студент заповнює робочий зошит з навчальної практики, куди ретельно занотує всю виконану роботу у відповідності до виконуваного завдання впродовж кожного дня практики. Наприкінці робочого дня, кожен студент повинен захистити опрацьовану ним тему, отримати відповідну оцінку і підпис керівника практики. Заповнений робочий зошит є загальною формою звітності студента за навчальну практику. Зошит повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики. Оцінювання практики здійснює викладач, який проводить навчальну практику в академічній групі студентів. Оцінка є комплексною і відображає сумлінність у виконанні завдань та досконале оволодіння методами, які використовуються в акушерстві та гінекології, а також теоретичні знання.

Після виконання усіх завдань навчальної практики з дисципліни, за результатами проведеної особисто роботи та на підставі записів у зошиті, студент оформляє презентацію, яка є підставою для одержання заліку. Її перевіряє і оцінює керівник практики, після чого навчальна практика з даної дисципліни вважається завершеною.

Студенти, які проживають під час навчальної практики у гуртожитку СНАУ, несуть матеріальну відповідальність за втрачене або пошкоджене майно в гуртожитку та навчальне обладнання лабораторії та кафедри.

Студенту, який частково або повністю не виконав програму практики з поважних причин (за наявності підтверджуючого документа), терміни її виконання можуть бути перенесені на інший період.

За умов не виконання програми практики (повністю або частково) без поважних причин, студента повторно направляють у науково-дослідне господарство для проходження практичного навчання в інший час. Завдання, передбачені у програмі навчальної практики, мають бути виконані в повному обсязі, результати виконаних робіт оформлені за вимогами у робочому зошиті. Керівництво практикою, у такому разі, за наказом здійснює головний спеціаліст з ветеринарної медицини.

Зміст практики

Зміст практики полягає у набутті студентами навиків проведення штучного осіменіння різних видів тварин, діагностичних досліджень та лікувально-профілактичних заходів у нормі і за різних видів акушерської, гінекологічної патології.

Орієнтовний тематичний план

Назва теми	Кількість годин		
	Всього	із них	
		аудит орні	Сам. робот а
<p>Тема 1. Анатомо-топографічне дослідження статевого апарату самок.</p> <p>Вивчення анатомо-топографічної будови органів статевої системи на живих самках. Проведення вагінального і ректального дослідження статевих органів у корів. Відпрацювання практичних навиків із штучного осіменіння корів і телиць.</p>	6	6	
<p>Тема 2. Діагностика вагітності с.-г. тварин.</p> <p>Відпрацювання і освоєння клінічних (зовнішніх та внутрішніх) методів діагностики вагітності корів, кобил, свиноматок та самок дрібних тварин. Ознайомлення з методами лабораторного дослідження на вагітність. Хвороби вагітних, їх діагностика, лікування та профілактика.</p>	6	6	
<p>Тема 3. Фізіологія і патологія родів і післяродового періоду у тварин.</p> <p>Підготовка та надання допомоги тваринам при нормальних родах. Ознайомлення з роботою родильних відділень. Акушерські інструменти і їх застосування. Техніка допомоги тваринам при патологічних родах. Хвороби новонароджених.</p>	6	6	
<p>Тема 4. Хвороби та функціональні розлади молочної залози. Мастит.</p> <p>Відпрацювання і освоєння методів і методик діагностики і терапії клінічних і субклінічних маститів у корів і свиноматок.</p>	6	6	
<p>Тема 5. Гінекологічні хвороби тварин.</p> <p>Відпрацювання і освоєння методів діагностики і терапії гінекологічних захворювань тварин різних видів.</p>	6	6	
<p>Аналіз та захист матеріалів практики. Проведення заліку.</p>			
Всього	30	30	

Індивідуальні завдання

Для досягнення мети і виконання завдань навчальної практики, кожен студент, працюючи у підгрупах, зобов'язаний виконати отримане на період практики індивідуальне завдання відповідно до його змісту, впродовж терміну практики. Завдання включає:

- заповнення журналу відтворення стада та результатів АГД;
- підрахунок економічних збитків від неплідності досліджуваних корів,
- аналіз раціону годівлі корів;
- аналіз результатів гематологічних та біохімічних досліджень крові корів;
- оформлення витягів з історії хвороби неплідних корів;
- заповнення відомості за результатами дослідження корів на наявність клінічної і субклінічної форм маститу (клінічного і лабораторного дослідження на мастит);
- заповнення відомості клініко-гінекологічного дослідження неплідних корів (за результатами дослідження корів);
- складання алгоритму дій (алгоритм – це послідовність точно визначених дій, що однозначно призводять до вирішення поставленого завдання) для визначення стану відтворення у господарстві (на фермі, у групі доярки) та розмірів збитків від неплідності та маститу (хвороб молочної залози) ;

У випадку виробничої потреби чи бажання студента (з урахуванням його майбутньої підготовки), він може провести аналіз відтворення необхідної кількості свиноматок, кобил, овець, кіз, тощо.

Методичні рекомендації

Для проходження навчальної практики з дисципліни «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин» викладач кафедри ознайомлює студентів з робочою програмою та забезпечує їх необхідними методичними матеріалами.

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Для виконання завдань навчальної практики, кафедра забезпечує студентів засобами для фіксації і приборкання тварин, діагностичним обладнанням, акушерськими інструментами та інструментами для штучного осіменіння тварин, наявними матеріалами і препаратами для проведення лабораторних досліджень, діагностики і лікування тварин, засобами особистої гігієни і медичною аптечкою. Крім цього, студенти використовують матеріально-технічне оснащення бази проведення навчальної практики –СНАУ.

Навчально-методичне забезпечення практики студентів включає: натрію бікарбонат; натрію хлорид; кальцинована сода; натрію цитрат; етиловий спирт; вата; піхвові дзеркала; разові поліетиленові рукавички; шприц-катетер; мікрошприц-катетер; ПОС-5; УЗК-5; ебонітовий катетер; бинт; піпетки; ампули; полістиролові катетери; дистильована вода; посуд для розчинів; 2 відра; 3 тази; ганчірки та щітки для миття тварин; 2-3 шкребки; корпуси штучної вагіни – 3-4 шт.; гумові камери – 3-4 шт.; фіксаційні кільця – 9-12 шт.; спермоприймачі – 3-4 шт.; тримачі спермоприймачів – 3-4 шт.; краники – 3-4 шт.; вазелін – 300-500 г; ебонітові палички – 2-3 шт.; металева кружка – 1-2 шт.; лійка скляна або пластикова; йоржик; кальцинована сода або пральний порошок – 500 г; скарифікатор Г. К. Корчака; термометр; спиртові тампони; пінцет; гаряча та холодна вода.; мило-2 шт.; свіжоотримана сперма; градуйовані піпетки; мірні циліндри; марлеві серветки; електричний столик; мікроскопи – 6 шт.; камери Горяєва; оптичні стандарти; 3 %-й розчин кухонної солі; еритроцитарні та лейкоцитарні меланжери; предметні та накривні скельця; флакончики з-під антибіотиків; вата біла; гаряча та холодна вода; рушники; 2,9 %-й розчин натрію цитрату, предметні і покривні скельця; шліфувальне скло; 5 %-й водний розчин

еозину, виготовлений на 3 %-му розчині натрію цитрату; 1 %-й розчин метиленового синього; 2,9 %-й розчин натрію цитрату; 96 %-й етиловий спирт; 5 %-й спиртовий розчин йоду; 2-3 мікроскопи; 2 кювети; 2 піпетки.

Фартух акушерський, поліетиленові рукавиці, відра, мило, рушники, спиртовий розчин йоду, прямі та зігнуті ножиці, піхвове дзеркало, флакони з під антибіотиків, пробірки бактеріологічні, спиртівки, робочий розчин мідного купоросу з питомою вагою 1,008, 25 %-й розчин NaOH, предметі скельця, мікроскоп, гематоксилін-еозин, 3 %-й розчин гідропериту, концентрована соляна кислота, 1 %-й розчин фенілгідазину, 96°-й спирт-ректифікат, фарба Романовського-Гімза, предметні скельця, мікроскопи, 10 %-й розчин формаліну, лічильні камери Горяєва, акушерські інструменти, 1 %-й розчин оцтової кислоти, 20 %-й розчин трихлороцтової кислоти, паперові фільтри, лійки, азотна кислота, 33 %-й розчин натрію їдкою, спиртівка, корки, фізіологічний розчин, шприци на 5; 10; 20 мл; гормональні, нейротропні препарати, ложка-катетер, антибіотики, сульфаніламідні препарати, готові комплексні препарати антибіотиків і сульфаніламідів (порошки, капсули, емульсії, супозиторії, суспензії тощо) 0,5 %, 1 % та 10 %-й розчин новокаїну, іхтіол, АСД фракція 2, термометри, шприци на 5, 10, 20 мл, Каліфорнійський маститний тест, реактив Profilac Reagent N (Westfalia), електронний визначник маститу DRAMINSKI, 2 %, 10 %-й розчин мастидину, 1 %-й розчин метиленової синьки, 0,2 %-й водно-спиртовий розчин бромтимолблау, 4 %-й розчин NaOH, молочні катетери різних діаметрів, молочноконтрольні пластинки, індикаторні картки, антибіотики, сульфаніламідні, мастисан А, В, Е, Бровамаст 1Д, Бровамаст 1Д, мастилекс, біцилін 3; 5, ізотонічний розчин натрію хлориду, окситоцин, пітуїтрин, іхтіолова мазь, 5 %-й спиртовий розчин йоду, 40 %-й розчин глюкози, 10 %-й розчин кальцію хлориду та кальцію глюконату, розчин новокаїну, шприц Жане, спиртівки, гормональні, нейротропні препарати, простагландини, вітамінні, тканинні препарати.

Вимоги до написання звіту

Починаючи з першого дня практики, кожний студент заповнює зошит-звіт з навчальної практики, куди ретельно занотовує всю виконану роботу впродовж кожного дня практики. Зошит, підписаний і оцінений керівником практики, є загальною формою звітності студента за навчальну практику. Зошит повинен містити відомості про виконання студентом усіх тем програми практики та бути оформленим відповідно до вимог..

Студент складає звіт на основі щоденника навчальної практики наприкінці терміну перебування на практиці.

У звіті узагальнюються результати проведеної роботи з дисципліни «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин», отримані студентом в процесі виконання завдань навчальної практики з повним аналізом отриманих результатів і висновками.

У висновках сформулювати власну думку щодо принципів позитивних чи негативних фактів організації виробничих процесів у тваринницькому секторі, які мають прямий вплив на стан відтворення тварин у господарстві (умови утримання і годівлі тварин, раціони і кормова база, проведення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів, яких потребують тварини). Вказати перелік конкретних заходів, спрямованих на усунення недоліків, які, на думку студента, є причиною зниження показників відтворювальної здатності тварин, і стануть ключовим фактором до їх покращення.

Форми та методи контролю

Обов'язковою для студента є наявність робочого зошита і методичної літератури під час виконання завдань навчальної практики.

Результати виконаної роботи, власних досліджень та їх аналіз студент записує в щоденник навчальної практики, який надає для оцінювання керівнику практики щоденно. Після виконання програми навчальної практики і оформлення звіту, який є підставою для її зарахування, остання вважається завершеною.

Оцінювання практики проводиться керівником практики від підприємства, організації, клініки та викладачами, що вели навчальну практику, за сумлінність у виконанні завдань та досконале оволодіння методами, які використовуються у акушерстві та гінекології, а також за теоретичні знання.

Студенту, який частково або повністю не виконав програму практики з поважних причин, термін її виконання може бути перенесений на інший період.

За умов не виконання програми практики (повністю або частково) без поважних причин, студенту може бути надане право повторного проходження практичного навчання в інший час.

Оцінка керівника від бази практики (0-30 балів)	
Оцінка керівника від кафедри (0-30 балів)	
Відповіді на запитання при захисті практики (0- 30 балів)	
Ілюстративна частина (додатки та презентація результатів проходження практики під час захисту звіту практики) (0-10 балів)	
Разом (максимум 100 балів)	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	Визначення*
A	90-100	відмінно	<i>відмінно</i> – відмінне виконання з невеликою кількістю неточностей
B	82-89	добре	<i>дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками
C	75-81		<i>добре</i> – в цілому правильно виконана робота з незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	<i>задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-68		<i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	<i>незадовільно</i> – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку
F	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	<i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

* При формі підсумкового контролю «залік» - 0-59 – не зараховано, 60-100 - зараховано

Тестові завдання програми навчальної практики з «Акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин»

1. До Вас звернулися з проханням визначити топографію органів статеві системи у корови. Назвіть порядок Ваших дій. Які моменти слід враховувати при виконанні даної маніпуляції? В чому можуть полягати помилки лікаря при даній маніпуляції? Якими засобами особистої гігієни слід користуватися? Які можуть бути наслідки даної маніпуляції?
2. Фермер звернувся до Вас провести штучне осіменіння корови, в якій проявилися ознаки статевої охоти на 13 добу після родів. Назвіть можливі причини такої ситуації. Перевагу якому методу чи способу Ви віддасте і чому? Яку пораду Ви дасте господарю в даній ситуації і чому?
3. До Вас звернулися представники асоціації фермерів району з проханням впровадити на їх фермах штучне осіменіння корів і телиць. Ваші дії. Якому способу Ви віддасте перевагу і який порадите краще впровадити як для корів так і для телиць і чому? Які організаційні заходи Ви запропонуєте провести фермерам?
4. Через 60 днів після штучного осіменіння 30 корів необхідно підтвердити стан їх вагітності клінічними методами. Яким з існуючих методів Ви віддасте перевагу і чому? Які наслідки можуть бути після проведеного Вами клінічного дослідження? Який стан тварини визначається одночасно з діагностикою вагітності?
5. Через 30 діб після осіменіння 20 свиноматок необхідно підтвердити стан їх вагітності. Який з існуючих методів діагностики можна застосувати? Який з методів вважається найбільш об'єктивним? Якими ознаками у свиноматок проявляється їх неплідність?
6. Ви застосували патогенетичний метод терапії катарального ендометриту і серозного маститу у корів. В чому полягає відмінність методики застосування даного методу при вищезгаданих патологіях? Які переваги даного методу перед іншими?
7. Перед Вами постало завдання знеболити вим'я корови для оперативного втручання в його ділянці. Які з блоkad можна застосувати? Якої концентрації і які анестетики Ви будете використовувати?
8. Вас запросили надати акушерську допомогу корові під час родів які ускладнилися виверненням матки. Назвіть основні причини даної патології. Які застосовують методи зниження тону мускулатури стінки матки при її вправленні? Яким чином розраховують кількість новокаїну для низької сакральної анестезії і якої концентрації? Які наслідки даної патології можуть бути?
9. Протягом 5 місяців у корови після перших родів статеві цикли відсутні, а заходи інтенсифікації статевої функції із застосуванням гормональних препаратів та простогландинів не дало позитивних результатів. Ректальним дослідженням органів статевої системи морфологічних змін в них не виявлено, за виключенням зменшеного

об'єму яєчників проти фізіологічної норми. Встановіть діагноз. Ваші рекомендації щодо застосування біологічно активних препаратів для нормалізації статевої функції. Ваші поради щодо подальшого використання первістки.

10. Протягом 4-х місяців після родів у корови статеві цикли, які проявляються через кожні 10-12 днів закінчуються безрезультатним осіменінням. Ваша думка щодо діагноза і назви такої ситуації після проведеного ректального дослідження, коли в правому яєчнику виявили флюктууючий міхур в діаметрі приблизно 10 см. Ваші дії і методи застосованої терапії. Назвіть можливі наслідки даної патології і прогноз у бік інтенсивного використання корови?
11. При ректальному дослідженні корови, в якій спостерігається анафродизія, в правому яєчнику виявлено наявність жовтого тіла. Ваша інтерпретація даної ситуації і діагноз. Які з існуючих методів терапії Ви застосуєте? Яким методам ви віддаєте перевагу і чому? Які можливі наслідки при застосуванні різних методів терапії?
12. При ректальному дослідженні попередній ветспеціаліст встановив у корови діагноз – склероз правого і лівого яєчника. Підтвердіть або спростуйте даний діагноз. Що є характерним з ознак для даної патології? Які можна застосувати методи терапії? Ваш прогноз у бік подальшого використання даної корови.
13. Корова абортувала на 7-му місяці вагітності під час випасання в череді. Спробуйте вияснити причину даного явища. Ваші дії у даному випадку. Яким чином встановити або виключити інфекційну причину аборту?
14. Вранці під час доїння корови господар помітив наступне: вим'я корови болюче на дотик, набрякле, шкіра рожевого кольору, а при доїнні молоко майже відсутнє. Встановіть діагноз захворювання. Ваші дії щодо терапії тварини. Які поради Ви дасте господарю? Які наслідки можуть бути при застосуванні відповідної терапії або її відсутності?
15. Перед Вами поставлена задача провести тотальну діагностику субклінічного маститу у всього поголів'я корів на фермі. З якою метою проводиться даний захід? Які методи діагностики субклінічного маститу у корів застосовуються взагалі і якому ви віддасте перевагу? Які поради Ви дасте обслуговуючому персоналу? Які наслідки можуть бути при несвоєчасній діагностиці даної патології?

Рекомендовані джерела інформації

1. Гребеник Н.П. Акушерство та гінекологія. Консп. Лекцій. Суми, 2018, 119 с.
2. Гребеник Н.П., Бондаренко І.В. Методи діагностики вагітності у самок свійських тварин. Метод. вказівки Суми, 2018, 30 с.
3. Гребеник Н.П., Чекан О.М., Бондаренко І.В., Мусієнко Ю.В. Післяродова патологія у свиноматок. Метод. рекомендації Суми, 2017, 45 с.
4. Гребеник Н.П., Стоцький О.Г., Стоцький А.О., Панасенко О.С., Пономаренко В.П. Патологія дійок вимені корів. Методичні вказівки– Суми, 2016 , 38 с.
5. Гребеник Н.П. «Фізіологія і патологія вагітності і родів». Методичні рекомендації Суми, 2015, 57 с.
6. В. Й. Любецький, О. А. Вальчук, С. С. Деркач, Ю. В. Жук, В. І. Бородиня, В. М. Мазур, В. В. Ковпак. [та ін.]. Морфологія та фізіологія статевих органів самців. Метод. вказівки з курсу «Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння с.-г. тварин» для самостій. роботи студ. К. Вид. центр НУБіП України, 2017, 46 с.
7. Гребеник Н.П. , Чекан О.М., Бондаренко І.В., Мусієнко Ю.В. Вагініт та метрит у корів Методичні рекомендації Суми, 2017 рік, 53 с.
8. Гребеник Н.П. Заходи профілактики неплідності. Методичні вказівки Суми, 2019, 24с.
9. Яблонський В. А. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології . Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.
10. Яблонський В. А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології : навч. посіб. III–IV рівнів акредитації із спец. «Вет. медицина» К.: Мета, 2002. 319 с.
11. Яблонський В. А. Біотехнологія відтворення тварин : навч. посіб. для підготовки фахівців в аграр. вищ. навч. закладах III–IV рівнів акредитаці. К.: Арістей, 2004. 296 с.
12. 4. Yablonsky V. A. Obstetrics, Gynecology and Biotechnology of Animal Reproduction. К.: ТОВ «Анва-прінт», 2009. 185 с.
13. Яблонський В. А. Патологія молочної залози : лекція для слухачів потоку магістратури з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія розмноження тварин з основами андрології». К. : НАУ, 2004. 45 с.
14. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин і птахів : метод. розробка з курсу «Штучне осіменіння с.-г. тварин» для самостій. роботи магістрів. Спец. 7.130.501 – «Вет. медицина» / В. М. Слепченко, О. А. Вальчук, В. І. Бородиня, М. М. Михайлюк. – К. : ТОВ «Анва-прінт», 2008. – 140 с.
15. Technological and veterinary-sanitary rulls of work with sperm : метод. вказівки для лаб.-практ. занять зі студ. Спец. 7.130.501 – «Вет. медицина» / В. А. Яблонський, В. Й. Любецький, В. М. Слепченко, В. І. Бородиня, Ю. В. Жук. [та ін.] ; Нац. аграр. ун-т. – К. : НАУ, 2004. – 14 с. – Англ. мовою.
1. Березовський А.В., Харенко М.І. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: навч. посіб. К.: ДІА, 2018. 476 с.
2. Березовський А.В., Харенко М.І. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2017. 392 с.
3. Краєвський А.Й. Методичні рекомендації з діагностики, лікування і профілактики маститу у високопродуктивних корів при сучасній технології виробництва молока. Суми: 2008. 43. 39 с.
4. Яблонський В.А. Методичні рекомендації щодо діагностики, лікування та запобігання маститу в тварин. Київ: Ветінформ. 2007. 32 с.

5. Байдевятова Ю.В. Серозний мастит корів різних порід: поширеність, діагностика, терапія та профілактика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата вет. наук: спец. 16.00.07 “Ветеринарне акушерство”. Київ: 2010. 20 с.
6. Березовський А.В., Харенко М.І. Фізіологія та патологія розмноження коней: Навчальний посібник. К.: ДІА, 2014. 440 с.
7. Камбур М.Д., Замазій А.А. Фізіологія лактації і травлення: Навчальний посібник. Суми: Козацький вал, 2009. 230.
8. Плахотнюк І.М. Вплив стану молочної залози на відновлення відтворної функції корів за гіпофункції яєчників: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата вет. наук: спец. 16.00.07 “Ветеринарне акушерство”. Київ, 2009. 20 с.
9. Салецька О.В. Діагностика, терапія і профілактика серозного маститу у свиноматок : дисс. кандидата ветеринарних наук : 16.00.07 “Ветеринарне акушерство”. Львів, 2008. 148 с.
10. Харенко М.І., Хомин С.П. Фізіологія, патологія та біотехніка відтворення свиней. Суми: Козацький вал, 2-е видання, перероб. і доп. 2010. 412 с.